

METHIS. STUDIA HUMANIORA ESTONICA

VORMISTUSJUHEND

Ajakirja Methis vormistusnõuete aluseks on alates 2018. aastast Chicago stiil (inglisekeelne käsiraamat: <https://www.chicagomanualofstyle.org>), mida on kohandatud vastavalt Methise vajadustele.

1. VIITAMINE TEKSTI SEES

Kasutatud kirjanduse, veebi- ja arhiiviallikate viited esitatakse teksti sees sulgudes (käsiraamatus vt ptk „Author-Date References“).

Viide sisaldab üldjuhul viidatava teose autori (toimetaja, koostaja) perekonnanime ja väljaande ilmumisaastat.

Viidatavad leheküljenumbriid on viites ilmumisaastast eraldatud komaga. Ka üksikuid leheküljenumbreid eraldab viites koma.

Leheküljenumbrite asemel võib viites näidata ka peatükki (ptk 2), paragrahvi (§ 2), köidet (kd 2) või köitenumbrit koos leheküljenumbritega (2: 75–76) – vt punkt 2.4, puuduvate leheküljenumbritega ja nummerdamata peatükkidega e-raamatul ka näiteks peatüki pealkirja jutumärkides.

Viide paigutatakse tekstis refereeritud või tsiteeritud osa lõppu kirjavahemärgi ette. Mitmelausealise refereeringu algus peab olema sisuliselt markeeritud.

Kui tekstis on viidatud teose autori nime nimetatud, võib viite paigutada otse selle järgi nime kordamata. Nii võib teha ka tsitaadi puhul.

Näiteks on Nikolai Pirogovi (2009, 307, 310–311) memuaarides saanud temast kultuuriliselt modifitseeritud rahurikkuja ja ebameeldiva veidriku kuju, kes tihti jääb oma suhtluses teisega hätta.

Tuglas (1918, 22) loetleb Noor-Eesti teeneid: „Oleme talle arhitektoonilisi seadusi õpetanud. Oleme eesti vaimuelu fassaadi omapoolt peenendanud ja suursugustanud.“

Kui viidatakse järjest sama teose eri lehekülgedele, on sulgudes ainult uus leheküljenumber/numbrid. Viidet sama teose samale leheküljele tähistatakse (**samas**).

Ratsionalist, „intellektuaalse kultuuri pooldaja“ (Unt 2009, 154) laseb mängul end niivõrd kaasa haarata, et temas endas võtab võimust sisemine *ilinx*-mäng. Illimari sõnul on tegemist „taastulekuga, taasloomisega, hiljem muidugi taaspatuga“ (151). See on ambivalentne toiming, mis Illimari seletusel on „puhastus ja inetus üheaegselt“ (samas).

Kui sulgudes on koos viited mitmele teosele, eraldab neid semikoolon. Sama autori eri teoste puhul tema nime ei korrata.

(Wong 1999, 328; 2000, 475; García 1998, 67)

Tsitaadid esitatakse jutumärkides, tsitaati lõpetav punkt on pärast jutumärke viite järel. Kui tsitaat lõpeb küsi- või hüüumärgiga, jääb viimane jutumärkide sisse ning viite lõppu lisatakse punkt.

„Kes ma olen? Mis ma olen? Mis on minutaolisest praegu kellelegi kasu?“ (Kangro 1965, 129).

Üle kolme rea pikkused ja vähemalt ühte täislauset hõlmavad tsitaadid esitatakse eraldi lõiguna väiksemas kirjas ja ilma jutumärkideta. Sellise tsitaadibloki viide asub lõpetava kirjavahemärgi järel. Viide tsitaadiploki lõpus on alati pikalt välja kirjutatud, ka siis, kui sama teost on juba eelnevas lõigus viidatud.

Niisamuti kinnitasid jälle ka eesti kriitikud, et rahvusliku omapära jooned avalduvad eredalt just läti kunstnike töödes:

Läti maalidele on omane tugev emotsionaalne kõla, mis tõuseb tihti jõulise paatoseni. Kui eesti ja leedu kunstnikud nagu pidurdavad oma temperamenti, ei avalda oma tundeid täie häälega, siis lätlased armastavad oraatorlikku žesti, aktiivset tunnete väljendust. (Gens 1959)

Tsitaadist väljajäetud lauseosad/sõnad, sh lause algus, kui tsiteerima hakatakse lause keskelt, ning lõpp, kui tsiteeritakse ainult lause algust, tähistatakse märgiga [. . .]. Punktide vahel tuleb kasutada niinimetatud poolitamatu (kõva) tühikut, mis hoiab märgid koos (Ctrl+Shift+tühikuklahv). Üksnes mõnesõnalistel katkenditel ette/taha väljajätumärke lisama ei pea.

Näiteks „Eiseni tänava“ Rein Kasemaale seletab keegi kirjanik: „[. . .] küll naised hakkavad ise ka aru saama, et ega emantsipatsioon teab mis suur õnn olegi“ (Kallas 1978, 203).

Samuti märgitakse nurksulgudesse artikli autori või toimetaja lisandused-selgitused tsitaatides. Kui artikli autor soovib tsitaadis mingit osa rõhutada, kasutatakse selleks sõrendust ja rõhutuse tegijale osutatatakse samuti nurksulgudes.

„Ühekülgsus ühele või teisele poole on minu vabale iseloomule ikka vastumeelt olnud – kõige ägedamaks on mind just rumaluse ja jõleduse ühekülgsus [teinud] ja kangekaelsus on mind ikka ägedaks ajanud“ (Reiman ja Tõnisson 2017, 272).

„Minu kirjavahetuses saksa või eesti keelt kõnelevate eestlastega on mul ikka ainult üks eesmärk silmade ees, nii palju kui minu jõud kannab magama suigutamise voolu [s.t rumalaks tegemise meetodi – T. K.] vastu võidelda“ (Kreutzwald 1979, 315).

„Oleme talle muretsenud hinnalisemaid aineid, p e e n e m a i d v o r m e [minu rõhutus – M. K.]“ (Tuglas 1918, 22).

2. ALLIKALOETELU

artikli lõpus sisaldab kõigi allikate täiskirjeid (**pealkirjaga „Allikad“**). Järgnevalt selgitatakse eri tüüpi allikakirjete koostamist (**roheline kirjaga näited**) ja tekstisest viidete vormistamist (**sinise kirjaga näited**). Allikate järjestamise põhimõtteid on kirjeldatud punktis 3.

2.1. Ühe autoriga (toimetaja või koostajaga) raamat

Kirjes esitatakse:

1. Autori (toimetaja, koostaja) perekonnanimi, eesnimi/eesnimed. Kui raamatul autor puudub ja viidatakse toimetaja/koostaja järgi, tuleb koma järel lisada tema rolli lühend **toim.** või **koost.** Vajaduse korral (autorita teosel) võib autori positsioonil näidata ka tõlkijat (**tlk**). Autor, tema roll ja ilmumisaasta eraldatakse punktiga.

2. Raamatu ilmumisaasta; kui see ei ole teada, asendab seda lühend **dat.-ta** (dateerimata). Teostel, mis ei ole veel ilmunud, märgitakse samasse kohta **Ilmumas** – viites on sel juhul: (**Autor, ilmumas**).

3. Raamatu pealkiri ja alapealkiri kaldkirjas, eraldatakse kooloniga, v.a kui põhipealkiri lõpeb küsi- või hüüumärgiga.

4. Raamatu ilmumiskoht ja kirjastus, need eraldatakse kooloniga. Üheaegselt mitmes kohas ilmunud teosel eraldatakse need andmed üksteisest semikooloniga. Teadaolevad, kuid raamatu tiitellehtedel puuduvad andmed võib lisada nurksulgudes.

Strayed, Cheryl. 2012. *Wild: From Lost to Found on the Pacific Crest Trail*. New York: Alfred A. Knopf.

(Strayed 2012, 87–88)

Daum, Meghan, toim. 2015. *Selfish, Shallow, and Self-Absorbed: Sixteen Writers on the Decision Not to Have Kids*. New York: Picador.

(Daum 2015, 32)

Silverstein, Theodore, tlk. 1974. *Sir Gawain and the Green Knight*. Chicago: University of Chicago Press.

(Silverstein 1974, 53)

Mõtsis, Arhibald. Ilmumas. *Ühest toast teise tuppä*. [Tartu:] Peedomäe Tähed.

(Mõtsis, ilmumas)

Lévi-Strauss, Claude. 1962. *The Savage Mind*. Chicago: University of Chicago Press; London: Weidenfeld and Nicolson.

2.2. Mitu autorit (toimetajat/koostajat)

Kahe samaliigilise elemendi eristajaks on sidesõna **ja**. Rohkem kui kahe korral kasutatakse komasid ning viimase ees sidesõna **ja**.

Nimed järjestatakse allikaloetus ja viites raamatu tiitellehel kasutatud järjekorras. Teisest nimest alates seisab eesnimi perekonnanime ees.

Tekstisiseses viites kasutatakse kahe autori korral nende nimede vahel sidesõna **ja**, kolme autori korral on esimese ja teise nime vahel koma, nelja ja rohkema autori korral lisatakse esimesele nimele lühend **jt**.

Grazer, Brian ja Charles Fishman. 2015. *A Curious Mind: The Secret to a Bigger Life*. New York: Simon & Schuster.

(Grazer ja Fishman 2015, 188)

Berkman, Alexander, Henry Bauer ja Carl Nold. 2011. *Prison Blossoms. Anarchist Voices from the American Past*. Cambridge, Massachusetts; London, England: Harvard University Press.

(Berkman, Bauer ja Nold 2011, 7–10)

Annus, Epp, Luule Epner, Ants Järv, Sirje Olesk, Ele Süvalep ja Mart Velsker. 2001. *Eesti kirjanduslugu*. Tallinn: Koolibri.

(Annus jt 2001, 85)

2.3. Raamatu andmetes on esitatud lisaks autorile toimetaja(d) või tõlkija(d)

Kui artikli sisu seisukohast on oluline esitada kirjes raamatu toimetaja(d)/koostaja(d) või tõlkija(d), siis märgitakse nende rollid (lühendamata) ja nimed (eesnimi + perekonnanimi) raamatu pealkirja järel (uues lauses).

García Márquez, Gabriel. 1988. *Love in the Time of Cholera*. Tõlkinud Edith Grossman. London: Cape.

Kirss, Tiina. 2018. *Sõel: Käsitlusi kirjandusest, kirjanduskriitikat ja arvamusalugusid*. Koostanud Aija Sakova, toimetanud Katrin Raid. [Tallinn:] Eesti Keele Sihtasutus.

2.4. Mitmeköitelised raamatud

Kui mitmeköiteline väljaanne on ilmunud mitme aasta jooksul, esitatakse autori/toimetaja/koostaja nime järel ilmumisaastate vahemik. Kui teos on lõpuni ilmunud, lisatakse esimesele ilmumisaastale kuni-kriips.

Tillich, Paul. 1951–1963. *Systematic Theology*. 3 köites. Chicago: University of Chicago Press.

(Tillich 1951–1963), (Tillich 1951–1963, kd 1), (Tillich 1951–1963, 1: 133).

Hiiemäe, Mall ja Selma Läht, koost. 1970–1999. *Eesti rahvakalender*. 8 köites. Tallinn: Eesti Raamat.

(Hiiemäe ja Läht 1970–1999)

Hayek, Friedrich August von 1988–. *The Collected Works of F. A. Hayek*. Toimetanud Bruce Caldwell. Chicago: University of Chicago Press.

(Hayek 1988–)

Ühele köitele viitamisel, kui selle toimetaja erineb tervikteose (pea)toimetajast, tuleb kirjes nimetada mõlemad. Tervikteose ja ühe köite pealkirjade ning köitenumbrite järjestus võib olla erinev, vastavalt pealkirjade iseloomule ja rõhuasetusele.

Puhvel, Heino, toim. 1969. *Eesti kirjanduse ajalugu viies köites*. Toimetanud Endel Sõgel. 3. kd, *XIX sajandi lõpust 1917. aastani*. Tallinn: Eesti Raamat.

Hayek, Friedrich August von 2011. *The Constitution of Liberty: The Definitive Edition*. Toimetanud Ronald Hamowy. 17. kd, *The Collected Works of F. A. Hayek*, toimetanud Bruce Caldwell. Chicago: University of Chicago Press, 1988–.

Hint, Aadu. 1979. *Näidendid. Kogutud teosed*, 6. kd. Tallinn: Eesti Raamat.

2.5. Teoste sarjad

Kui raamat on ilmunud sarjas (jadaväljaandes), lisatakse sarja pealkiri ja raamatu järjekorranumber selles raamatu pealkirjale püstkirjas. Vajadusel võib lisada sarja peatoimetaja nime.

Hinrikus, Rutt. 2016. *Kahe vahel. Artikleid kirjandusest ja elulugudest*. EKLA töid kirjandusest ja kultuuriloost 8. Tartu: Eesti Kirjandusmuuseumi Teaduskirjastus.

Kaplinski, Jaan. 1967. *Tolmust ja värvidest*. Loomingu Raamatukogu 24. Tallinn: Perioodika.

Krikmann, Arvo. 2009. *Proverb Semantics. Studies in Structure, Logic, and Metaphor*. Supplement Series of Proverbium 29, toimetanud Wolfgang Mieder. Burlington, Vermont: University of Vermont.

2.6. Peatükk raamatus või artikkel artiklikogumikus

Viidates ühele peatükile või artiklile mitteperioodilisest väljaandest, esitatakse allikaloetelus:

1. Viidatud peatüki/artikli autori perekonnanimi, eesnimi/eesnimed.
2. Ilmumisaasta.
3. Viidatud peatüki/artikli pealkiri (jutumärkides).
4. Mõttekriipsu järel raamatu pealkiri, olemasolu korral alapealkiri ja/või seeria pealkiri (kaldkirjas, v.a seeria pealkiri). Kui raamatul on autor (mitte toimetaja/koostaja), kes erineb viidatud osa autorist (nt romaani ees- või järelsõnale viitamisel), seisab tema nimi raamatu pealkirja ees ja on eraldatud komaga.
- (5. Koma järel raamatu toimetaja(te)/koostaja(te)/tõlkija(te) rollid ja nimed.)
6. Koma järel viidatud peatüki/osa leheküljenumbri selles raamatus.
7. Raamatu ilmumiskoht: Kirjastus.
8. DOI-number, kui artikkel on indekseeritud rahvusvahelises andmebaasis Crossref (www.crossref.org – „Search metadata“): kirjastuse järel, eraldatakse punktiga.

Gould, Glenn. 1984. „Streisand as Schwarzkopf.“ – *The Glenn Gould Reader*, toimetanud Tim Page, 308–311. New York: Vintage Books.

Haug, Toomas. 2004. „Viru vanne. Saja-aastane müüt.“ – *Troojamäe tõotus. 33 kirjatööd*, 399–418. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.

Laak, Marin. 2016. „Hinrikuse kaleidoskoop. Saateks kogumikule „Kahe vahel“.“ – Rutt Hinrikus, *Kahe vahel. Artikleid kirjandusest ja elulugudest*. EKLA töid kirjandusest ja kultuuriloost 8, 5–7. Tartu: Eesti Kirjandusmuuseumi Teaduskirjastus.

Claeys, Gregory. 2010. „The origins of dystopia: Wells, Huxley and Orwell.“ – *The Cambridge Companion to Utopian Literature*, toimetanud Gregory Claeys, 107–132. Cambridge: Cambridge UP. <https://doi.org/10.1017/ccol9780521886659.005>.

NB! Kui artiklis on viidatud ka tervikteosele (toimetaja/autori nime järgi) ning allikaloetelus on seega tervikteose kirje olemas, siis ei pea seda iga peatüki kirjes kordama, vaid allikaloetelus võib teha ristviite. Samuti võib eraldi vormistada raamatu kirje ning peatükkide kirjed lühemalt ristviitega juhul, kui kasutatud on paljusid eri peatükke sellest raamatust.

Gould, Glenn. 1984. „Streisand as Schwarzkopf.“ – Page 1984, 308–311.

Page, Tim, toim. 1984. *The Glenn Gould Reader*. New York: Vintage Books.

2.7. Artikkel ajakirjas

Viidates ajakirjaartiklile, esitatakse allikaloetus:

1. Viidatud artikli autori perekonnanimi, eesnimi/eesnimed.
2. Ilmumisaasta.
3. Viidatud artikli pealkiri (jutumärkides).
4. Mõttekriipsu järel ajakirja nimi (kaldkirjas).
- 5a. Kui ajakiri on nummerdatud aastakäikude järgi, siis ilma komata aastakäigu number ning sulgudes järjekorranumber selles aastakäigus (kaks esimest näidet). Kui ajakirja tiitellehel või tiitlipöördel ei ole aastakäigu numbrit märgitud, on kooloni ees ainult järjekorranumber (kolmas näide).
- 5b. Kui ajakiri on jooksva numeratsiooniga, siis koma järel lühend **nr** ning järjekorranumber (kaks viimast näidet).
- (6. Punkti järel ajakirja erinumbri pealkiri (kursiivis), koma järel toimetaja(te) nimi/nimed.)
7. Viidatud artikli leheküljenumbrid selles ajakirjas kooloni järel (punkt 5a puhul) või koma järel (punkt 5b puhul).
8. Punkti järel artikli DOI-number, kui artikkel on indekseeritud rahvusvahelises andmebaasis Crossref.

Bagley, Benjamin. 2015. „Loving Someone in Particular.“ – *Ethics* 125 (2): 477–507.

Õispuu, Jaan. 2003. „Karjala kirjandus ja keelepoliitika.“ – *Keel ja Kirjandus* 46 (7): 509–530.

Heidegger, Martin. 1988. „Filosoofia lõpp ja mõtlemise ülesanne.“ – *Looming* 8: 1081–1088.

Kõiva, Mare. 2010. „Meie maakera viimased minutid.“ – *Mäetagused*, nr 46, 115–138.
<https://doi.org/10.7592/mt2010.46.koiva>.

Annus, Epp. 2011. „Postkolonialismi pealetung post-sovetoloogias: kas paradigmuutuse künnisel? The Rise of Post-Colonialism in Post-Soviet Studies: Witnessing the Paradigm Change.“ – *Methis. Studia humaniora Estonica*, nr 7. *Nõukogude aja erinumber*, toimetanud Sirje Olesk ja Tiina Saluvere, 10–25.
<https://doi.org/10.7592/methis.v5i7>.

2.8. Artikkel ajalehes

Kirje koostatakse nagu ajakirjaartikli kirje, aga ajalehe nimele järgneb ilmumiskuupäev (ja veebiaadress).

Larm, Pille-Riin. 2013. „„Emmajõe Öpiku“ taastrüki puhul. [Lydia Koidula,] Emmajõe Öpik. I. Faksiimiletrükk. Pärnu Muuseum, 2013. 64 lk.“ – *Sirp*, 20. detsember.

Tagel, Liisa. 2018. „Eestlane, kes jäi ühte sõtta hiljaks ja langes teises.“ – *Laupäevaleht LP (Eesti Päevaleht)*, 13. oktoober.

Truss, Tiare. 2018. „Kujunda oma lapse tuba Montessori meetodil.“ – *Eesti Ekspress*, 26. september. <https://ekspress.delfi.ee/erid/kujunda-oma-lapse-tuba-span-style-color-0060bf-montessori-meetodil-span?id=83794463>.

2.9. Autorita teosed

Kui teose autorit, toimetajat, tõlkijat vmt ei ole teada või tegemist on autorite kollektiiviga, mida tiitellehel ei nimetata, algab allikaloetelus olev kirje teose pealkirjaga.

Tekstisisene viide võib sisaldada pealkirja lühendatud variandi, kuid see peab algama pealkirja esimese sõnaga (v.a võõrkeelsetel pealkirjadel määrav/määramata artikkel).

A True and Sincere Declaration of the Purpose and Ends of the Plantation Begun in Virginia of the Degrees Which It Hath Receiued; and Meanes by Which It Hath Beene Advanced. 1610. London.

(True and Sincere Declaration 1610)

Ülleütsed Seädmissed Piibli-abbiseltside ehhitamiseks Eestimaal. 1819. Tallinn: J. H. Gressel.

(Ülleütsed Seädmissed 1819)

Kohila Gümnaasiumi teatmik. 2003. Kohila: Kohila Gümnaasium.

(Kohila Gümnaasiumi teatmik 2003)

NB! Signeerimata ajaleheartikli puhul on autori nime asemel ajalehe nimi. Artikli pealkirjale järgneb siis kirjes väljaande ilmumiskuupäev.

New York Times. 2002. „In Texas, Ad Heats Up Race for Governor.“ 30. juuli 2002.

(New York Times 2002)

Päevaleht. 1906. „Tallinna päevauudised.“ 23. juuli 1906.

(Päevaleht 1906)

Diplomaatia. 2010. „Soovide Soome.“ Jaanuar 2010.

(Diplomaatia 2010)

Kui artikli autoriks on selle juures märgitud *Anonymus* vmt, jääb see niisamuti ka kirjesse.

Anonymous. 2015. „Our Family Secrets.“ – *Annals of Internal Medicine* 163 (4): 321. <https://doi.org/10.7326/m14-2168>.

Kui autori nimi on teose tiitlites märkimata, kuid siiski teada, lisatakse see kirjesse nurksulgudes. Kahtluse korral võib lisada küsimärgi.

[Hawkes, James?]. 1834. *A Retrospect of the Boston Tea-Party, with a Memoir of George. R. T. Hewes.* New-York.

([Hawkes?] 1834)

Personaalse autori puudumisel võib teatud juhtudel autoriks olla organisatsioon. Suurtähtlühendi kasutamise korral lisatakse kirjes selle täisnimi ümarsulgudes.

ISO (International Organization for Standardization). 1997. *Information and Documentation—Rules for the Abbreviation of Title Words and Titles of Publications*. ISO 4:1997. Paris: ISO.

(ISO 1997)

2.10. Pseudonüümiga teosed

Pseudonüümile lisada allikaloetelus vajadusel ja võimaluse korral nurksulgudes autori kodanikunimi või märkus, et tegemist on pseudonüümiga. Üldtuntud pseudonüümidele (nt A. H. Tammsaare, George Eliot) lahendeid ei lisata.

K.A.H. [Karl August Hindrey]. 1937. „Kirjad Erni Hiirele.“ – *Tänapäev* 3 (6): 228–230.

(K.A.H. 1937, 229)

Centinel [pseud]. 1981. „Letters.“ – *The Complete Anti-Federalist*, toimetanud Herbert J. Storing, 5–7. Chicago: University of Chicago Press.

(Centinel 1981)

Vähemtuntud pseudonüümi all ilmunud teose kirjes võib autori pärisnimi seista esikohal.

Brontë, Charlotte [Currer Bell, pseud]. 1847. *Jane Eyre*. London: Smith, Elder & Co.

(Brontë 1847)

2.11. Kordustrukid

Kui kasutatakse teose kordustrukki, võib kirjes viidata esmatrukile kasutatud väljaande aastaarvu ees sulgudes. Tekstisiseses viites kasutatakse nurksulge. Allikaloetelus lähtutakse järjestamisel esmatruki aastast.

Genette, Gérard. (1987) 1997. *Paratexts: Thresholds of Interpretation*. Cambridge: Cambridge University Press.

(Genette [1987] 1997)

Kui tahetakse kirjes näidata, mitmendat teose trükki on kasutatud, märgitakse see püstkirjas pealkirja järele.

Pojman, Louis P., toim. 1999. *Philosophy: The Quest for Truth*, 4. tr. Belmont, CA: Wadsworth Publishing Company.

2.12. Mitte-ladina tähestikus allikad; kahes keeles pealkirjad; pealkirjade tõlked

Teksti sees on viide translitereeritud ladina tähestikku, allikaloetelus võib translitereeritud kirjele võrdusmärgi järel lisada originaalkeelse kirje. Vene nimede puhul võib eestikeelses tekstis kasutada traditsioonilisi vene-eesti transkriptsioonireegleid.

Jessakov, Vladimir 2007 „O stalinskih sudah chesti v 1947–1948 gg.“ – *Trudy Otdelenija istoriko-filologicheskikh nauk RAN*, 545–562. Moskva: Nauka. = Есаков, Владимир. 2007. „О сталинских судах чести в 1947–1948 гг.“ – *Труды Отделения историко-филологических наук РАН*, 545–562. Москва: Наука.

(Jessakov 2007)

Kui väljaande pealkiri on paralleelselt kahes keeles, pannakse nende vahele võrdusmärk.

Ojamaa, Triinu. 2011. *60 aastat eesti koorilaulu multikultuurses Torontos = 60 years of Estonian choral singing in multicultural Toronto*. Tartu: Eesti Kirjandusmuuseumi Teaduskirjastus.

Kui võõrkeelsele pealkirjale tahetakse allikaloetelus lisada tõlge, seisab see nurksulgudes originaalpealkirja järel. Ajalehtede ja ajakirjade nimesid ei tõlgita.

Leino, Pentti. 1970. „Wellerismin leviäminen Karjalaan“ [Vellerismi levik Karjalasse]. – *Kalevalaseuran Vuosikirja*, nr 50, 245–263.

2.13. Veebilehed, blogid, sotsiaalmeedia

Teadaolevad autori, pealkirja jm andmed esitatakse sarnaselt ajaleheartikli kirjega. Veebilehtede nimed ja blogide pealkirjad on kursiivis nagu jätkväljaannete nimed ja teoste pealkirjad. Kui veebileht (selle viimane muutmine) ei ole dateeritud, tuleb lisada vaatamise kuupäev.

Konkreetses autorita allikatel kasutatakse autori nime asemel kokkuleppelist märksõna (organisatsioon, pealkirja lühend, blogi nimi vm). Üksikutele kommentaaridele nt ajalehtede veebilehtedel või blogides saab viidata kasutajanime ja/või kellaaja ja kuupäevaga teksti sees, kasutades veebilehe/blogi enda viidet.

Vooglaid, Ülo. 2016. „Kui Tartusse imbus imperialistlik mürk – Vladimir Jadov kui eesti sotsioloogia Õpetaja.“ – *Uued Uudised. Vabade mõtete portaal*, 6. mai. <http://uueduudised.ee/ulo-vooglaid-kui-tartusse-imbus-imperialistlik-murk-vladimir-jadov-kui-eesti-sotsioloogia-opetaja/>.

Vaikla, Rain. dat.-ta. „Raadioaparaatide saatus Eestis 1941. aasta suvel.“ – *Raadiotuba. Eesti raadiotööstuse ajalugu*. Vaadatud: 18. mai 2017. <https://raadiotuba.and.ee/1941.html>.

Monko, Marge. 2014. [Veebileht.] Vaadatud: 5. oktoober 2019. <http://www.margemonko.com/>.

Õnnepalu, Tõnu. 2010. „Ussilakaõis.“ – *Esna aeg* (blogi). 31. mai. <http://orri Saar.blogspot.com/>.

Lasteteater. 2016. „Ugala „Krimka!“ ja „Moraal!“ – *Lasteteater* (blogi). 19. aprill. <https://lasteteater.wordpress.com/>.

ITC (Indian Trade Classification). 2000. *ITC Guidance on Standards for Audio Description*. Mai, 2000. http://audiodescription.co.uk/uploads/general/itcguide_sds_audio_desc_word3.pdf.

Sotsiaalmeediale viitamisel asendab artikli/postituse pealkirja sõnum ise või selle algus (jutumärkides). Kirje algab autori pärisnimega, tema kasutajanimi pannakse selle järele sulgudesse.

O'Brien, Conan (@ConanOBrien). 2015. „In honor of Earth Day, I'm recycling my tweets.“ – *Twitter*, 22. aprill 2015, 11:10. <https://twitter.com/ConanOBrien/status/590940792967016448>.

Asutuste kodulehtedele vmt viitamisel, kui ei saa välja tuua autori nime ega postituse kuupäeva, ei pea kirjet allikaloetellu lisama, piisab viitest teksti sees, mis sisaldab veebiaadressi.

Eesti Teatriliidu veebilehel (<http://www.teatriliit.ee/teatriliidu-gild>) on välja toodud Teatriliidu Gildi eesmärk „standardiseerida etendusasutuste ja loovisikute vahelisi õigus- ja majandussuhteid ning vähendada nende administratiivkoormust“.

2.14. Teatmeteosed, sõnaraamatud, andmebaasid

Üldtuntud sõnaraamatutele või teatmeteostele võib üldjuhul viidata teksti sees või joonealuses märkuses, lisamata kirjet allikaloetellu. Spetsiifilisematel juhtudel viidatakse nagu muudele väljaannetele, kas autori/toimetaja nime või pealkirja järgi.

Kui teos on tuntud mingi kindla suurtähtlühendi järgi, võib viites kasutada seda ning täispealkiri lisatakse kirjes sulgudes samuti nagu organisatsioonide puhul (vt punkt 2.9).

Kui teost on kasutatud interneti kaudu, lisatakse veebiaadress ja lehe muutmise või vaatamise kuupäev.

Kingissepp, Valve-Liivi, Kristel Ress ja Kai Tafenau. 2010. *Heinrich Gösekeni grammatika ja sõnastik 350*. Tartu: Tartu Ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituut.

EMBL (*Eesti muusika biograafiline leksikon*). 2007. 1. köide. Toimetanud Tiina Mattisen, Ene Pilliroog ja Mall Põldmäe. Tallinn: Eesti Entsüklopeediakirjastus.

Maaailma maade nimed (veebileht). Vaadatud: 14. juuni 2018.
<https://www.eki.ee/knab/mmaad.htm>.

Eesti regilaulude andmebaas. Vaadatud: 9. oktoober 2018.
<http://www.folklore.ee/regilaul/andmebaas/>.

2.15. Dissertatsioonid jm eravalduses käsikirjad

Pealkiri pannakse jutumärkidesse, sellele järgnevad andmed. Kui käsikirja on kasutatud interneti kaudu, lisatakse andmetele veebiaadress. Vrd ptk „Arhiiviallikad“.

Int, Sigrid. 2007. „20. sajandi kirjanikke: Marta Sillaotsa kultuurivahendustegevus.“
Magistritöö. Juhendanud Liina Lukas. Tartu Ülikool, filosoofiateaduskond, maailmakirjanduse osakond.

Laks, Tiiu. 2006. „Teatri representatsioon Eesti trükimeedias Postimehe näitel.“
Bakalaureusetöö. Juhendanud Maarja Lõhmus. Tartu Ülikool, sotsiaalteaduskond, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.
http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/15564/Baktoo_Laks.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

2.16. Eraviisilised allikad

Üldjuhul allikaloetellu ei lisata, teksti sees (joone all) esitatakse vajalikud andmed: informandi nimi (vajadusel amet vm täpsustus), teate iseloom (salvestatud intervjuu, telefonivestlus, e-kiri vm), küsitaja/adressaadi nimi, kuupäev, võimalusel materjali asukoht.

Valeria Barsova intervjuu Karin Sibulale, 12. juuni 2013, salvestis artikli autori valduses.

2.17. Arhiiviallikad

Kirje koostatakse analoogiliselt trükiallikatega: autor, aastaarv, pealkiri (jutumärkides). Ilmumisandmeid asendavad asukoha andmed (arhiiviviide) vastavalt konkreetse arhiivi reeglitele.

Viites (s.t ka kirje alguses) võib autori nime puudumisel kasutada kokkuleppelist märksõna. Dateerimata käsikirjade kirjes, mille autor on teada, võib kasutada lühendit **dat.-ta**.

Liiv, Juhan. dat.-ta. „Õied ja okkad.“ Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Kultuurilooline Arhiiv. EKM EKLA, f 163, m 4: 15.

(Liiv dat.-ta, 14–14p)

Protokoll. 1982. „Estivali peakomitee koosolek 2.10.1982. Protokoll.“ Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Kultuurilooline Arhiiv. EKM EKLA, reg 2016/34.

(Protokoll 1982)

EKP Keskkomitee büroo. 1980. „EKP Keskkomitee büroo istungi protokoll nr 161, 16.12.1980.“ Rahvusarhiiv. RA, ERAF.1.4.5713.

TRA Draamateater. 1960. „V. Kingissepa nimelise Tallinna Riikliku Akadeemilise Draamateatri töötajate koosseisude nimekiri aastast 1960.“ Rahvusarhiiv. RA, ERA.R-2219.1.170.

2.18. Kirjad, kirjavahetused (publitseeritud, arhiveeritud, eravalduses)

Publitseeritud kirja autoriks on kirja saatja (kirjavahetuse autoriteks kirjade saatjad). Kirje vormistatakse nagu tavaline raamatukirje.

Tekstisiseses viites kasutatakse väljaande ilmumisaastat, konkreetse kirja daatumi saab esitada tekstis.

Tuglas, Friedebert ja Marie Under. 2006. *Under ja Tuglas: Marie Underi ja Friedebert Tuglase kirjavahetus*. Koostanud Rutt Hinrikus. Tallinn: Tänapäev.

Friedebert Tuglas kirjutab Marie Underile 3. aprillil 1920 luuletuskogu „Verivalla“ kohta: „Esimene ajajärgu-teos, mida võin täielikult maitseda! Ja selle olete Teie kirjutanud – kes olete seni nii eemal olnud ajast!“ (Tuglas ja Under 2006, 117).

Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Kultuuriloolises Arhiivis (EKM EKLA) säilitatavate kirjade korral saab konkreetse kirja kuupäeva näidata samuti artikli tekstis. Allikaloetelus peab kirje vastama arhiivisäiliku nimetusele (vrd punkt 2.17):

Aavik, Johannes. 1912–1926. „26 kirja Eduard Hubelile, 16. august 1912 – 12. mai 1926.“ Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Kultuurilooline Arhiiv. EKM EKLA, f 182, m 1: 8.

(Aavik 1912–1926, 26/39)

Eravalduses olevatele kirjadele viidatakse nagu muudele eraviisilistele allikatele (punkt 2.16).

2.19. Audiovisuaalsed allikad, multimeedia

Kirje koostatakse analoogiliselt trükiallikatega: autor, aastaarv, pealkiri, ilmumisaandmed. Pealkirja järel loetletakse muud allikaspetsiifilised andmed (teised autorid/osalised, aeg, koht jne). Kirje lõpus märgitakse, mis laadi meediumiga on tegemist ja vajadusel lisatakse veebiaadress.

Mikk, Vello. 1991. „Muusikaline tund: Ansambel Mickey's 45.“ – *ERR Arhiiv* (veebileht). Eesti Raadio fonogramm, eetris 5. detsembril.
<https://arhiiv.err.ee/vaata/muusikaline-tund-muusikaline-tund-ansambel-mickey-apos-s-45>.

Tusty, James ja Maureen Castle Tusty. 2006. *The Singing Revolution = Laulev revolutsioon: üks rahvas, miljon häält, impeeriumi lõpp*. [Schenectady (USA)]: Mountain View Productions. DVD.

3. ALLIKALOETELU KOOSTAMINE

Allikaloetelus esitatakse kõik kasutatud allikad tähestikulises järjekorras, eristamata trükiallikaid, veebiressursse, arhiiviallikaid jm.

Kirjete koostamist hõlbustab, kui pidada meeles, et kursiiv märgib raamatu kaanepealkirja või ajakirja/ajalehe/blogi nime; jutumärgid märgivad väiksema tekstiüksuse pealkirja. Kõik selgitavad-täpsustavad kirje osad, mis ei ole otseselt pealkiri, samuti veebilehtede ja organisatsioonide nimed on püstkirjas ja jutumärgideta.

Tähestikulises järjekorras võrkeelsetel pealkirjadel määravat/määramata artiklit ei arvestata. Numbriga algavad kirjed paigutatakse loetelus kõige ette.

Ühe autori eri aastatel ilmunud teoste järjekord on kronoloogiline (vanemad allikad eespool), olenemata tema rollist (autor, toimetaja, koostaja). Korduvat nime asendab kriips — (kolm ülipikka kriipsu: Alt+Ctrl+-).

Ühe autori samal aastal ilmunud teosed (ühes ajalehes samal aastal ilmunud autorinimeta kirjutised) eristatakse tähtede a, b, c jne lisamisega aastanumbrile (nt Laak 2000a; 2000b). Dateerimata teosed paigutatakse dateeritud teoste järele.

Kui loetelus on ühelt autorilt kaks teost, millest teise puhul on ta üks mitmest autorist, seisab ühe autoriga teos eespool.

Kui mitmel autoril on sama perekonnanimi, järjestatakse nad eesnime järgi tähestikuliselt ja viites lisatakse perekonnanime ette initsiaal (vajadusel terve eesnimi).